

Economic development in an age of great-power competition

Now that the United States has introduced a new set of import tariffs on Chinese goods, the world's two largest economies appear to be on the brink of open economic warfare – and developing countries are in danger of getting caught in the crossfire. Beyond the risk that they could face sanctions or other trade restrictions if one superpower perceives them to be helping the other, Sino-American trade tensions are eroding the value of many of these economies' comparative advantages, such as cheap labour and land. Coping with these challenges will require skillful economic statecraft.

Comparative and competitive advantages are dynamic by nature; they can be acquired or lost over time. As Harvard's Michael Porter put it in 1990, "National prosperity is created, not inherited. It does not grow out of a country's natural endowments, its labour pool, its interest rates, or its currency's value, as classical economics insists." Rather, an economy's competitiveness "depends on the capacity of its

industry to innovate and upgrade.”

As a growing number of governments pursue industrial policies – from short-term protective measures, like tariffs, to more forward-looking initiatives, such as targeted subsidies and deep structural reforms – the capacity to innovate and upgrade depends significantly on the state’s ability to work with the market to boost competitiveness. This poses a challenge for advanced economies no less than it does for developing countries.

Consider Europe, which was forced to rethink its prevailing business model – selling high-quality engineering products – after Russia’s full-scale invasion of Ukraine in 2022. As supply chains were disrupted, and energy costs and inflation soared, Europe’s reliance on others for critical goods, including inputs for its own manufacturing, became an enormous economic liability. Add to that China’s growing dominance in electric vehicles, and Europe finds itself increasingly anxious about its future competitiveness.

To be sure, many European economies remain highly competitive: Europe dominates the top 20 of the International Institute for Management Development’s 2023 World Competitiveness Rankings, with Denmark, Ireland, and Switzerland leading the pack. But Europe’s larger economies have been sliding in the rankings. Germany dropped seven spots between 2022 and 2023, to 22nd place, and France fell five spots, to 33rd.

One problem, pointed out in a report from the McKinsey Global Institute, is that while Europe leads in sustainability and inclusivity, per capita GDP (at purchasing power parity) is lagging. In 2022, it was 27% lower than in the United States, with about half that difference attributable to cultural norms – Europeans work fewer hours per capita over their lifetimes – and the other half resulting from differences in productivity levels. Boosting productivity is now a central concern of European policymakers and will have to be addressed partly

through the development of high-tech industries.

This approach has certainly worked for the US, which spends 3.5% of its GDP on research and development – a smaller share than South Korea (4.9%) and Israel (5.6%), but significantly larger than China (2.4%) and the European Union (2.2%). All of these economies are devoting considerable attention to dual-use R&D in strategic areas like artificial intelligence, green tech, and quantum computing. What stands out about the US is that, while the government is providing funding and incentives, not least through the 2022 Inflation Reduction Act, it is the private sector that is driving plans to invest \$400-500 billion in R&D over the next decade.

As a report by the Boston Consulting Group notes, R&D is part of a “virtuous cycle of innovation” that sustains America’s technological leadership. For example, the US claims 46% of the global market for semiconductor design. Thanks to its advanced technologies, the US semiconductor industry has a gross profit margin of 59%, which is 11 percentage points higher than competitors. In 2020, US semiconductor revenues reached \$208 billion – twice the revenues of the second-leading country.

But not just anyone can emulate America’s high-tech success, which is partly a function of its large and dynamic capital market. In 2022, the total market capitalization of the US stock market was 2.5 times higher than that of Europe. As a share of GDP, total market value in the US exceeded 158% in 2022, lower than Taiwan (195% of GDP), but higher than every other economy, including China (65.4%), Japan (126%), Germany (45.5%), and India (103.7%).

With its deep capital markets, the US is well-positioned to generate funding for high-risk R&D and, more importantly, reward and retain talent. Other economies – including China,

the EU, Japan, and most developing countries – cannot compete on this front, not least because their banking systems remain far more risk-averse.

Recognizing America's comparative advantages in high-tech sectors, China focused on building prowess in mid-tech areas of engineering and operational production and distribution, which opened the way to comprehensive competition at scale. Since 2014, China has led the world in exports of high-technology goods, accounting for more than 30% of the global market share. Since 2000, it has tripled its share of gross value added.

For developing countries, this means that it will be very difficult to compete in mid-tech industries, not just the high-tech sectors that the advanced economies (and, increasingly, China) dominate. Add to that their limited capacity to finance investment and their dependence on access to global or regional markets to achieve economies of scale, and economic statecraft becomes all the more challenging.

Some priorities are clear. To achieve technological upgrading, countries must invest as much as possible in digital infrastructure and education, as well as projects related to the United Nations Sustainable Development Goals. To cope with rising protectionism among major economies, they will most likely also increase support for domestic "champions," even if it means perpetuating market fragmentation.

Overall, however, we will probably see a lot more experimentation in development strategies in the coming years. Developing countries will just have to hope that the US and China come to some sort of grand bargain before their competition escalates into conflict.

Andrew Sheng is a distinguished fellow at the Asia Global Institute at the University of Hong Kong.

Xiao Geng, Chairman of the Hong Kong Institution for

International Finance, is a professor and Director of the Institute of Policy and Practice at the Shenzhen Finance Institute at The Chinese University of Hong Kong, Shenzhen.

No trash goes to waste on recycling Greek islands

By Sebastien Malo/ Tilos

Before the tiny Greek island of Tilos became a big name in recycling, taverna owner Aristoteles Chatzifountas knew that whenever he threw his restaurant's trash into a municipal bin down the street it would end up in the local landfill.

The garbage site had become a growing blight on the island of now 500 inhabitants, off Greece's south coast, since ships started bringing over packaged goods from neighbouring islands in 1960.

Six decades later, in December last year, the island launched a major campaign to fix its pollution problem. Now it recycles

up to 86% of its rubbish, a record high in Greece, according to authorities, and the landfill is shut.

Chatzifountas said it took only a month to get used to separating his trash into three bins – one for organic matter; the other for paper, plastic, aluminium and glass; and the third for everything else.

“The closing of the landfill was the right solution,” he told the Thomson Reuters Foundation. “We need a permanent and more ecological answer.”

Tilos’ triumph over trash puts it ahead in an inter-island race of sorts, as Greece plays catch-up to meet stringent recycling goals set by the European Union (EU) and as institutions, companies and governments around the world adopt zero-waste policies in efforts to curb greenhouse gas emissions.

“We know how to win races,” said Tilos’ deputy mayor Spyros Aliferis. “But it’s not a sprint. This is the first step (and) it’s not easy.”

The island’s performance contrasts with that of Greece at large. In 2019, the country recycled and composted only a fifth of its municipal waste, placing it 24th among 27 countries ranked by the EU’s statistics office.

That’s a far cry from EU targets to recycle or prepare for reuse 55% of municipal waste by weight by 2025 and 65% by 2035.

Greece has taken some steps against throwaway culture, such as making stores charge customers for single-use plastic bags.

Still, “we are quite backward when it comes to recycling and reusing here,” said Dimitrios Komilis, a professor of solid waste management at the Democritus University of Thrace, in northern Greece.

Recycling can lower planet-warming emissions by reducing the need to manufacture new products with raw materials, whose extraction is carbon-heavy, Komilis added.

Getting rid of landfills can also slow the release of methane, another potent greenhouse gas produced when organic materials like food and vegetation are buried in landfills and rot in

low-oxygen conditions.

And green groups note that zero-waste schemes can generate more jobs than landfill disposal or incineration as collecting, sorting and recycling trash is more labour-intensive.

But reaching zero waste isn't as simple as following Tilos' lead – each region or city generates and handles rubbish differently, said researcher Dominik Noll, who works on sustainable island transitions at Vienna's Institute of Social Ecology.

"Technical solutions can be up-scaled, but socioeconomic and sociocultural contexts are always different," he said.

"Every project or programme needs to pay attention to these contexts in order to implement solutions for waste reduction and treatment."

Tilos has built a reputation as a testing ground for Greece's green ambitions, becoming the first Greek island to ban hunting in 1993 and, in 2018, becoming one of the first islands in the Mediterranean to run mainly on wind and solar power.

For its "Just Go Zero" project, the island teamed up with Polygreen, a Piraeus-based network of companies promoting a circular economy, which aims to design waste and pollution out of supply chains.

Several times a week, Polygreen sends a dozen or so local workers door-to-door collecting household and business waste, which they then sort manually.

Antonis Mavropoulos, a consultant who designed Polygreen's operation, said the "secret" to successful recycling is to maximise the waste's market value.

"The more you separate, the more valuable the materials are," he said, explaining that waste collected in Tilos is sold to recycling companies in Athens.

On a June morning, workers bustled around the floor of Polygreen's recycling facility, perched next to the defunct landfill in Tilos' arid mountains.

They swiftly separated a colourful assortment of garbage into

25 streams – from used vegetable oil, destined to become biodiesel, to cigarette butts, which are taken apart to be composted or turned into materials like sound insulation.

Organic waste is composted. But some trash, like medical masks or used napkins, cannot be recycled, so Polygreen shreds it, to be turned into solid recovered fuel for the cement industry on the mainland.

More than 100 tonnes of municipal solid waste – the equivalent weight of nearly 15 large African elephants – have been sorted so far, said project manager Daphne Mantziou.

Setting up the project cost less than € 250,000 (\$254,550) – and, according to Polygreen figures, running it does not exceed the combined cost of a regular municipal waste-management operation and the new tax of €20 per tonne of landfilled waste that Greece introduced in January.

More than ten Greek municipalities and some small countries have expressed interest in duplicating the project, said company spokesperson Elli Panagiotopoulou, who declined to give details.

Replicating Tilos' success on a larger scale could prove tricky, said Noll, the sustainability researcher.

Big cities may have the money and infrastructure to efficiently handle their waste, but enlisting key officials and millions of households is a tougher undertaking, he said.

“It's simply easier to engage with people on a more personal level in a smaller-sized municipality,” said Noll.

When the island of Paros, about 200km northwest of Tilos, decided to clean up its act, it took on a city-sized challenge, said Zana Kontomanoli, who leads the Clean Blue Paros initiative run by Common Seas, a UK-based social enterprise.

The island's population of about 12,000 swells during the tourist season when hundreds of thousands of visitors drive a 5,000% spike in waste, including 4.5mn plastic bottles annually, said Kontomanoli.

In response, Common Seas launched an island-wide campaign in 2019 to curb the consumption of bottled water, one of a number

of its anti-plastic pollution projects.

Using street banners and on-screen messages on ferries, the idea was to dispel the common but mistaken belief that the local water is non-potable.

The share of visitors who think they can't drink the island's tap water has since dropped from 100% to 33%, said Kontomanoli.

"If we can avoid those plastic bottles coming to the island altogether, we feel it's a better solution" than recycling them, she said.

Another anti-waste group thinking big is the nonprofit DAFNI Network of Sustainable Greek Islands, which has been sending workers in electric vehicles to collect trash for recycling and reuse on Kythnos island since last summer.

Project manager Despina Bakogianni said this was once billed as "the largest technological innovation project ever implemented on a Greek island" – but the race to zero waste is now heating up, and already there are more ambitious plans in the works.

Those include CircularGreece, a new €16mn initiative DAFNI joined along with five Greek islands and several mainland areas, such as Athens, all aiming to reuse and recycle more and boost renewable energy use.

"That will be the biggest circular economy project in Greece," said Bakogianni. – Thomson Reuters Foundation

---

**بارودي يؤكد صوابية طلب لبنان
الخاص بالمباحثات والمفاوضات**

على الحدود البحرية

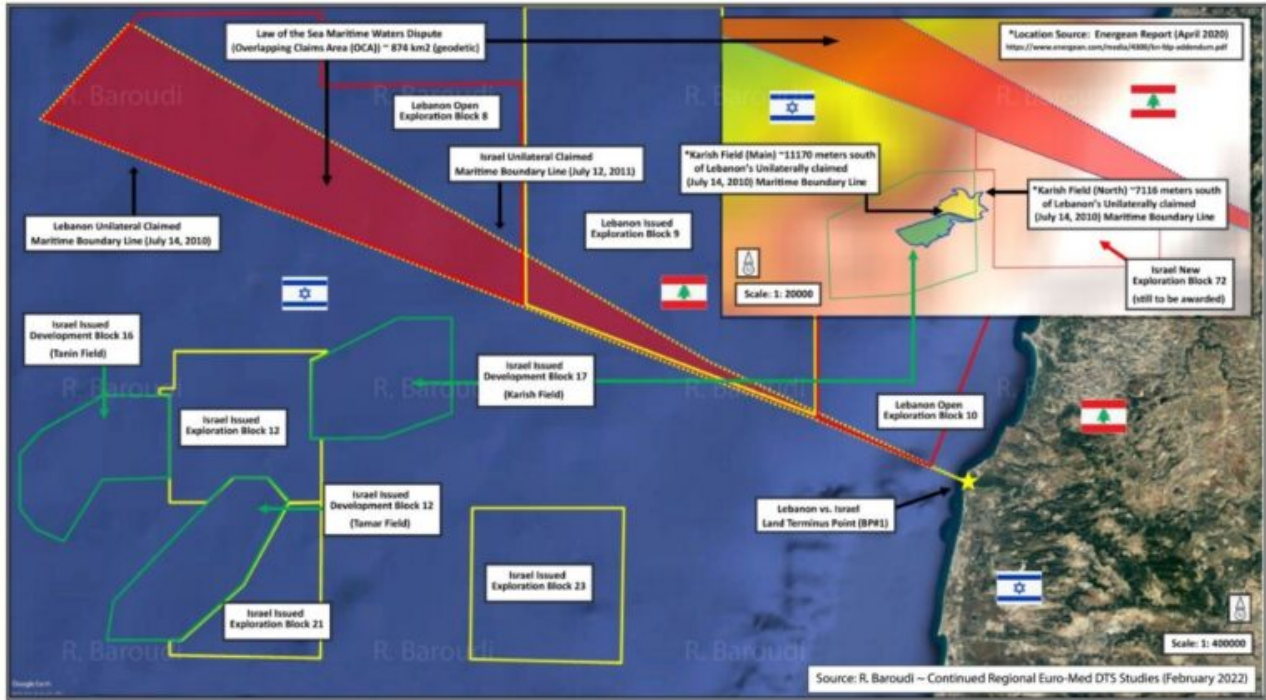

بارودي يؤكد صوابية طلب لبنان الخاص بالمباحثات والمفاوضات على الحدود البحرية ويؤكد صوابية طلبه مستعيناً بقضايا مماثلة حصلت في السابق وتم البت بها من قبل محكمة العدل الدولية

ثروة "كاريتش" بين 22 و 25 مليار دولار

Lebanon vs. Israel: Karish Field Exploratory Drilling vs. Contested Waters

كثُرَت في الفترة الأخيرة الخيارات المتاحة في نظر بعض المسؤولين في لبنان، لتأمين مصادر يتم عبرها تسديد أموال المودعين... فما أن طرِح إنشاء الصندوق السيادي، حتى ارتأى البعض اللجوء إلى رهن جزء من احتياطي الذهب... لكن ما لم يكن في الحسبان أن يقترح أحدهم استخدام أموال ثروة لبنان النفطية لتسديد الودائع ولتغطية كلفة الدين العام! علماً أن مفاوضات ترسيم الحدود البحرية بين لبنان

وإسرائيل عالقة منذ أيار 2021، ولا تزال الضبابية تلف هذا الملف محلياً ودولياً.

الخبير الدولي في مجال الطاقة رودي بارودي يعلق، في حديث إلى موقع القوات اللبنانية الإلكتروني، على الفائدة المالية من حقول النفط التي يؤمل أن تشكل الثروة النفطية للبنان، ليؤكد أنه "في حال حصول لبنان على جزء من حقل كاريش، فإن حصته لا تكفي لتغطية الدين العام اللبناني حتى وفق أسعار النفط والغاز المعتمدة حالياً"، ويقول "ربما قد تغطي حصّة لبنان من حقل كاريش أو غيره، جزءاً ضئيلاً فقط من الدين العام".

ويعتبر أنه "من غير المؤكد ما إذا كان لبنان سيتمكن من الحصول على الخط 23، من دون معالجة مجموعة من الأخطاء الجسيمة التي ارتكبت عند البدء بوضع الخطوط من 1 إلى 23 قبل نحو 12 عاماً".

ويكشف بارودي عن أن حقل "كاريش" المكتشف العام 2013 يحتوي على 2.5 ترليون قدم مربع من الغاز. وهذا الحقل تم اكتشافه من قبل الشركة الإسرائيلية "ديليك" العام 2013 والتي باعتها بدورها إلى "إينيرجيان".

ويقول، إذا تم احتساب الكمية على أساس أسعار الغاز والنفط الحالية، فإن المردود المتوقع من حقل "كاريش" يتراوح ما بين 22 و25 مليار دولار أميركي. لكن لا يمكن تقدير مردود حقل "قانا" لأنه قد يكون ممتداً إلى إسرائيل، كما أن حقل "كاريش" متداخل بين لبنان وإسرائيل.

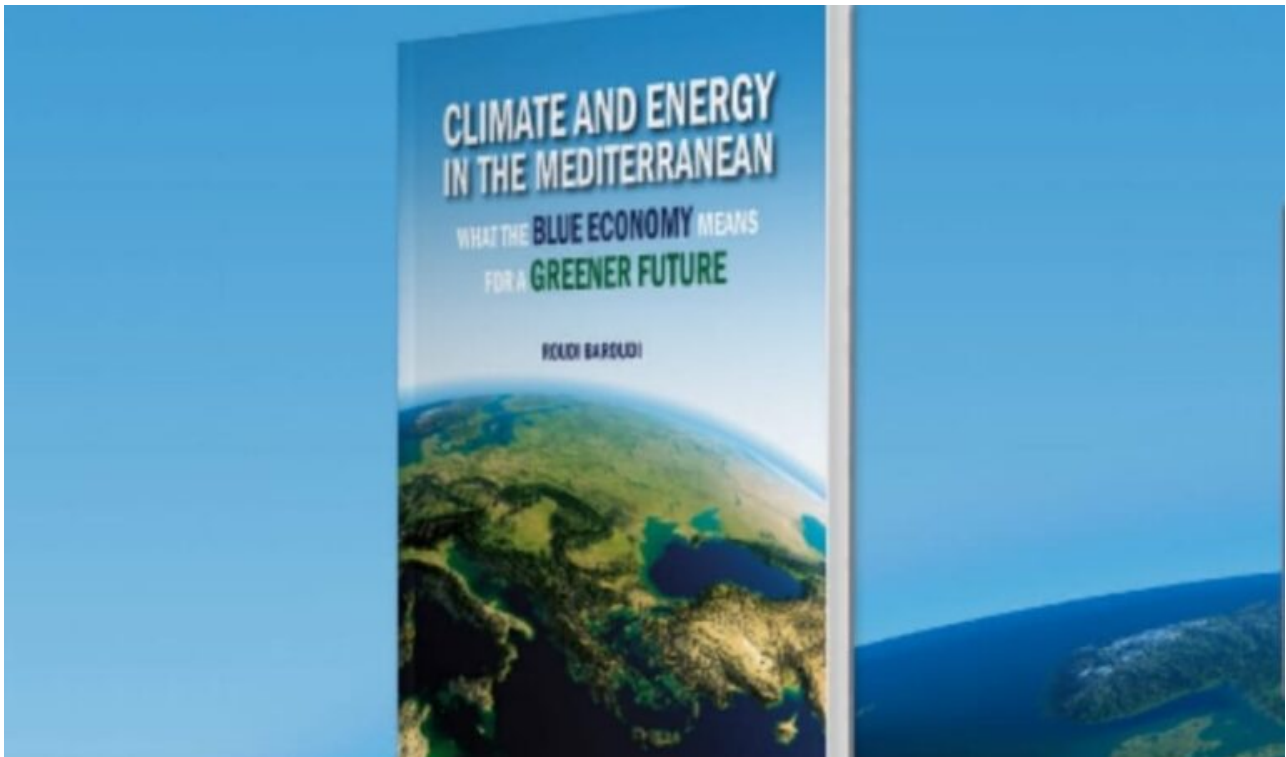
ويُلفت إلى أن إسرائيل أنجزت التحضيرات اللازمة لبدء الإنتاج النفطي وذلك بعد أعوام عدة من الدراسات وعمليات الاستكشاف، فقد عاودت شركة "إينيرجيان" المطورة لحقل "كاريش" الحفر في الحقل ذاته بحثاً عن المزيد من الغاز والنفط، ويوضح أن "إسرائيل تقوم حالياً بالحفر في محاذاة الخط اللبناني التفاوضي "29" لتنتقل بعد ذلك إلى شمال "كاريش".

ويذكر في السياق بأن "لبنان أعلن في رسالته إلى الأمم المتحدة الأولى في 22 أيلول 2021 والثانية في 28 كانون الثاني 2022، أن حقل كاريش يقع في منطقة متنازع عليها... لكن على الرغم من ذلك، يتم التنقيب في المياه المتنازع عليها عموماً، ولا سيما في البلوك رقم "9" المٌعطّل حالياً إلى أن تُحل قضية الترسيم بين لبنان وإسرائيل".

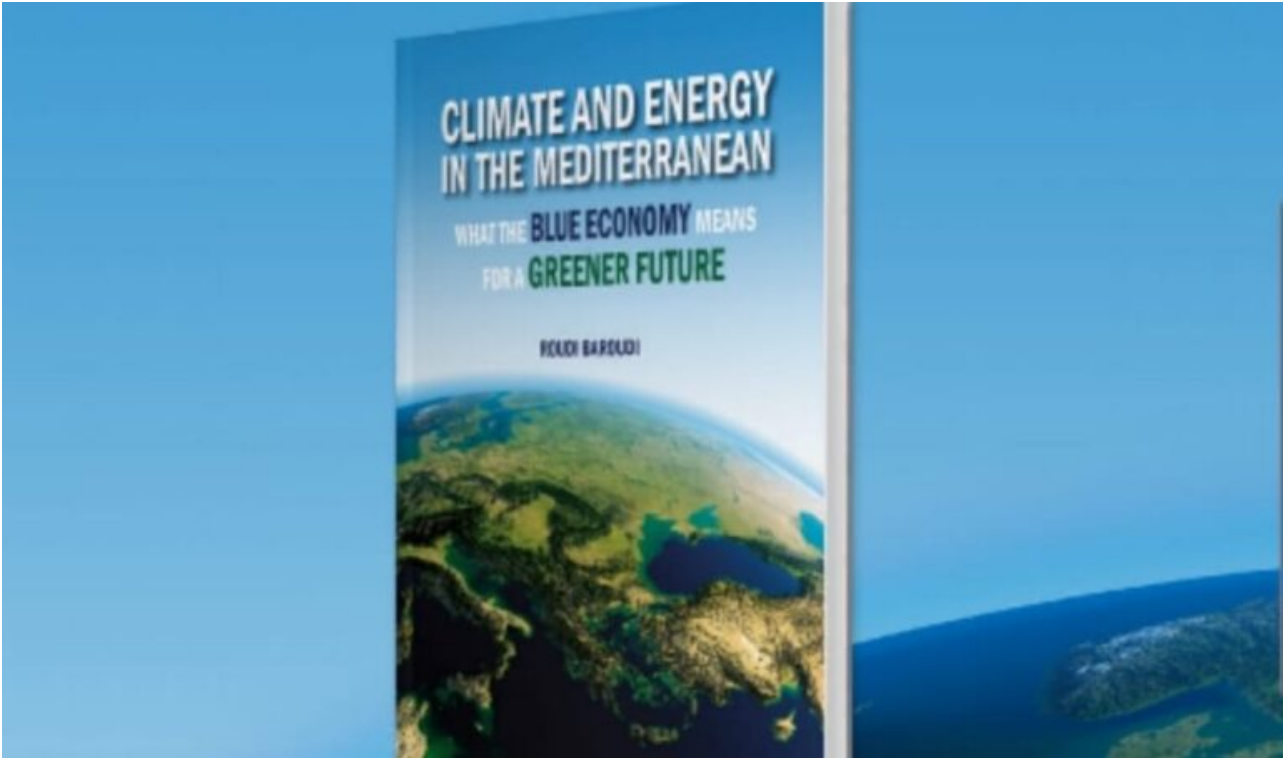
أما بالنسبة إلى الموقع الجغرافي لحقل "كاريش" المكو-ن من جزءين: شمالي وجنوبي (الخريطة مرفقة)، يؤكد بارودي من خلال الدراسة التي أعدّها خلال السنوات الممتدة من العام 2011 إلى العام 2021، أن "حقل كاريش الشمالي يبعد عن الخط المقترح من قبل لبنان في 14 تموز 2010 (الخط 23) حوالي 7 كلم و116 متراً، كما أن حقل كاريش الجنوبي يبعد عن الخط نفسه، حوالي 11 كلم و170 متراً جنوباً، وذلك بحسب الخريطة المرفقة والتي تؤكد المواقع والبُعد "عن الحقلين".

أما بالنسبة إلى البلوك الإسرائيلي الرقم "72" والامتداحل في الأراضي اللبنانية، فهو ملاصق بشكل مباشر للخط "23"، بحسب بارودي

رياح المتوسط تنتج طاقة تضاهي طاقة المفاعلات النووية في العالم

رياح المتوسط تنتج طاقة تضاهاى طاقة المفاعلات النووية فى العالم

فى الوقت الذى يفتش فى لبنان عن وسائل ليست مكلفة لإنتاج الطاقة الكهربائية تاتى الأدلة تباعا التى تشير إلى أن استغلال الشمس والرياح فى حوض البحر الأبيض المتوسط هى وسائل قادرة على تأمين الطاقة لدول عديدة فى المنطقة ومن ضمنها لبنان الذى يتخبط منذ ٢٥ عاما من أجل تأمين الكهرباء من خلال الطاقات البديلة ورغم هذا التخبط يبقى الأمل موجودا إن وجدت الإدارة والإرادة لتفعيل هذا الملف، وفى هذا الإطار أتى الكتاب الجديد لرودى بارودى الرئيس التنفيذى لشركة استشارات الطاقة والبيئة القابضة ومقرها فى الدوحة.

وقال الكتاب إن إنتاج الطاقة بواسطة رياح البحر الأبيض المتوسط الساحلية يمكنه أن يضاهاى إنتاج الطاقة من المفاعلات النووية فى العالم أجمع، و أنه إذا اتخذت الدول الأورو-متوسطية الخيارات

الصحيحة، فإن الطاقة المتجددة بالإضافة لأنشطة "الاقتصاد الأزرق" الأخرى المتعلقة بالبحر يمكن أن تشكل الأساس لنهضة اقتصادية إقليمية.

الكتاب وهو بعنوان "المناخ والطاقة في البحر الأبيض المتوسط:" ما يعنيه الاقتصاد الأزرق لمستقبل أكثر خضرة"، وقد نُشر هذا الكتاب من قبل شبكة القيادة عبر الأطلسي، وهي مؤسسة فكرية مقرها واشنطن العاصمة، بالتعاون مع مطبعة معهد بروكينغز.

يحث الكتاب صانعي السياسات على اغتنام فرصة تاريخية أصبحت ممكنة من خلال التقدم التكنولوجي السريع، ويدعو بارودي الحكومات المتوسطة للتعامل مع البحر ككنز مشترك عابر للأجيال، من خلال الاستفادة بشكل أساسي من التقنيات الجديدة لإدارة موارده واستغلالها بأمان وبشكل مستدام لتحقيق أقصى فائدة ممكنة منه على المدى الطويل. ويحتوي الكتاب على دراسة حصرية أجرتها شركة فوغرو Fugro، المزود الرائد عالميًا للذكاء الجغرافي، والتي تقدر إمكانات طاقة الرياح البحرية في منطقة البحر المتوسط بحوالي 500 مليون ميغاواط - أو ما يعادل تقريبًا إنتاج الطاقة من جميع المفاعلات النووية البالغ عددها 440 على الكوكب.

و قال بارودي، الذي عمل في مجال الطاقة لمدة أربعة عقود، إنه في حين أن تغير المناخ وتلوث الهواء والحاجة إلى تقليل انبعاثات الكربون هي في حد ذاتها أسباب قوية للاستثمار في الطاقة الخضراء، فإن النتائج ستتجاوز بكثير الفوائد البيئية.

ولفت في خلال مؤتمر حوارات أثينا للطاقة، حيث تم إطلاق الكتاب بشكل مبدئي قبل طرحه الرسمي في وقت لاحق من هذا العام في واشنطن، إلى أن تقديرات قوة الرياح التي استخدمتها تستند إلى التقنيات القياسية الحالية المستخدمة في يومنا هذا و لن تحصل البلدان التي سوف تتبنى طاقة الرياح على الأسبقية في التحول من الوقود العادي إلى الطاقة النظيفة فحسب، بل ستكسب أيضًا مزايا اقتصادية واجتماعية ومزايا أخرى.

وأكد بارودي إن طاقة الرياح ستوفر على تلك البلدان المليارات من واردات النفط والغاز، وستزيد من أمن الطاقة لديها، وتجعل اقتصاداتها أكثر قدرة على المنافسة و سوف يجنب الهواء النظيف سكان تلك البلدان الأمراض والأوبئة، وسيوفر التطور والتنمية

الصاعدة وطائف أكثر وأفضل لسكانها، ويحد من الفقر وعدم المساواة. وفي كثير من الحالات، ستوفر صادرات الطاقة المزيد من الإيرادات للاستثمارات في مجالات التعليم والنقل والبنية التحتية.

وقال بارودي: أشجع بقوة على الاستفادة القصوى من فرصنا كمناطق واحدة، وكذلك على الحفاظ على موارد الطبيعة للأجيال القادمة. أردت أن يساعد الكتاب في جعل أكبر عدد ممكن من الأشخاص يفهمون القرارات المعروضة علينا ويفعلون كل ما في وسعهم - سواء أكانوا صانعي سياسات، أو مستثمرين أو أصحاب أعمال صغيرة أو مهندسين أو مواطنين، أو ما إلى ذلك - لضمان اتخاذ القادة وغيرهم من صناع القرار الخيارات الصحيحة.

وأضاف بارودي: ما أقترحه هو أنه يمكننا ويجب علينا استخدام جميع الوسائل المتاحة لدينا، ليس فقط لإنتاج الطاقة النظيفة باستخدام الرياح البحرية، والطاقة الشمسية، والأمواج، والمد والجزر، والطاقة الحرارية الجوفية تحت سطح البحر، ولكن أيضًا لإعادة اختراع الركائز الأخرى للاقتصاد الإقليمي، من تربية الأحياء المائية ومصايد الأسماك التقليدية إلى السياحة والنقل البحري.

وختم بارودي كلامه بالقول يمكن للمعدات الحديثة والتطبيقات المبتكرة أيضًا أن توسع اقتصادنا الأزرق ليشمل مجالات مثيرة مثل الأبحاث البيولوجية لاكتشاف أدوية جديدة، أو التعدين الآمن والمسؤول في أعماق البحار للتنقيب عن المواد الحيوية المستخدمة في صناعة الهواتف المحمولة والبطاريات المتطورة التي ستساعدنا على الابتعاد عن الوقود العادي.

Sun-starved Sweden turns to solar to fill power void

Bloomberg

Sweden, known for its long dark winters with barely any daylight, is seeing a solar power boom.

Harnessing whatever sunshine the country gets is emerging as the quickest solution to fill part of the void left by two closed nuclear reactors in southern Sweden, where the biggest cities and industries are located. With shortages piling up in the region and consumers keen to secure green energy at stable prices, solar is quickly catching up with wind as developers put panels on rooftops and underutilised land in populated areas.

While the lack of sunlight is a hindrance, every bit of new electricity capacity will lower imports from Europe where prices are more than three times higher than in the rest of Sweden. Projects are also getting built quickly because developers are directly getting into power sales deals with consumers and aren't dependent on government support, said Harald Overholm, CEO of Alight AB, which started Sweden's biggest solar plant this month.

Companies are targeting a quick ramp-up, pushing total

capacity in the country to 2 gigawatt this year. That's more than the two nuclear reactors in Ringhals that were halted in 2020, and will close the gap with Denmark, an early mover in the industry in the region.

"We are very good at creating contracts directly with commercial partners that use power, and that is what drives our development," said Harald Overholm, CEO of Alight.

The past winter has demonstrated the hole left behind by the two atomic reactors, with the government facing the task of resolving a divergent market. While vast hydro and wind projects have kept the cost of electricity in the sparsely populated north in check, a lack of generating capacity and congested grids have forced the south at times to import power.

R. Baroudi: «Απόλυτα εφικτό η Ελλάδα να αποτελέσει στρατηγικό ενεργειακό κόμβο για την Ευρώπη»

newmoney

Ένα από τα σημαίνοντα στελέχη της παγκόσμιας ενεργειακής αγοράς εξηγεί πώς προέκυψε η τέλεια ενεργειακή καταιγίδα – Τι λέει για τις άστοχες πολιτικές της Ευρώπης

Ο Roudi Baroudi έχει 40 χρόνια διεθνή εμπειρία στους τομείς του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, των ανανεώσιμων και πράσινων πηγών και των ενεργειακών υποδομών. Η καριέρα του ξεκίνησε από τις Ηνωμένες Πολιτείες το 1978, πέρασε από την Παγκόσμια Τράπεζα, το ΔΝΤ και την Ε. Επιτροπή και τον έφερε στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, περιοχή που έχει μελετήσει βαθιά και για την οποία έχει γράψει το βιβλίο με τίτλο «Maritime Disputes in the Eastern Mediterranean: The Way Forward».

Διευθύνων σύμβουλος, πλέον, της Energy & Environment Holding του Κατάρ μετέχει στο 10ο «Athens Energy Dialogues» και

μιλώντας στο newmoney επιμένει ότι μία συνεργασία Ελλάδας και Τουρκίας στον χώρο της ενέργειας είναι και δυνατή και αμοιβαία επωφελής, αν και όχι απολύτως ανώδυνη. Επίσης, προκαλεί αισιοδοξία η πεποίθησή του ότι έχει ξεκινήσει η διαδικασία αποκλιμάκωσης του κόστους της ενέργειας στην Ευρώπη.

-Ποια είναι η εκτίμησή σας για την ενεργειακή κρίση; Πόσο θα κρατήσει; Υπάρχει διέξοδος από αυτή χωρίς τη Ρωσία;

«Προφανώς είναι ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα, όχι μόνο για την Ευρώπη, αλλά και για ολόκληρο τον κόσμο, καθώς επηρεάζει τόσες πολλές πτυχές της καθημερινότητας, από την τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος έως τη βενζίνη, τις μεταφορές γενικότερα, την τροφική αλυσίδα κ.λπ. Είναι πολύ δύσκολο να προβλέψουμε πόσο θα διαρκέσει, καθώς ο πόλεμος μόλις ξεκίνησε. Η πρόβλεψη μιας ημερομηνίας λήξης είναι δύσκολο εγχείρημα, καθώς τόσο τα προβλήματα όσο και οι λύσεις έχουν πολλά κινούμενα μέρη.

Καταρχάς, το πρόβλημα είναι προϊόν πολλών παραγόντων, όπως:

- οι παλαιότερες αποφάσεις για σταδιακή κατάργηση της χρήσης άνθρακα και πυρηνικών σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες
- η αποτυχία αποτελεσματικής διαφοροποίησης του συνολικού ενεργειακού καλαθιού της Ευρώπης (που οδηγεί άμεσα στην υπερβολική εξάρτηση από τις ρωσικές προμήθειες, ιδίως από το φυσικό αέριο που μεταφέρεται με αγωγούς)
- οι επακόλουθες επιπτώσεις της πανδημικής κατάρρευσης των τιμών του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, που ανάγκασε πολλούς παραγωγούς σε όλο τον κόσμο να κλείσουν, οδηγώντας με τη σειρά του σε ανοδικές πιέσεις στις διεθνείς τιμές όταν η ζήτηση ανέκαμψε.

Ο συνδυασμένος αντίκτυπος όλων αυτών έγινε ακόμη πιο βαρύς από τη συγκυρία: η κρίση έρχεται ακριβώς τη στιγμή που αγωνιζόμαστε να πετύχουμε με τους στόχους απαλλαγής από τις εκπομπές άνθρακα, καταργώντας τα ορυκτά καύσιμα. Έτσι οι ευρωπαϊκές αγορές ενέργειας έμειναν εξαιρετικά ευάλωτες σε

διακοπές εφοδιασμού – ή ακόμα και στην πιθανότητα διακοπής.

Το να ξεσπάσει ο πόλεμος στην Ουκρανία, όταν αυτό έγινε, ήταν από πολλές απόψεις το χειρότερο σενάριο, και αυτό είναι που έχουμε να αντιμετωπίσουμε.

Δεύτερον, η αποτελεσματικότητα των λύσεων θα καθοριστεί από πολλαπλές μεταβλητές που εξαρτώνται από τη σωστή λήψη και εφαρμογή των αποφάσεων, την επαρκή χρηματοδότηση τόσο από τις κυβερνήσεις όσο και από διάφορους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και τη συνεργασία μεταξύ των χωρών της ΕΕ και με τους γείτονές τους στη Βόρεια Αφρική και την Ανατολική Μεσόγειο.

Η Ευρώπη έχει πολλά κουμπιά που μπορεί να πατήσει και όσο περισσότερα πατήσει, τόσο καλύτερα θα είναι τα αποτελέσματα. Μερικά από αυτά θα ήταν:

- η καθυστέρηση της σταδιακής κατάργησης του άνθρακα/πυρηνικής ενέργειας
- η ριζική αύξηση των επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας όπως η αιολική και η ηλιακή ενέργεια
- η επέκταση των δυνατοτήτων της Ευρώπης να δέχεται και να επεξεργάζεται μεταφορά μέσω πλοίων υγροποιημένου φυσικού αερίου
- η καλύτερη αξιοποίηση τέτοιων λύσεων στην Ισπανία, με σύνδεση μέσω αγωγών με τη Γαλλία και επομένως με την υπόλοιπη Ευρώπη
- εγκατάσταση κοινών δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας με γειτονικές περιοχές
- η στήριξη στην αξιοποίηση υποθαλάσσιων κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο και
- η κατασκευή νέων αγωγών που συνδέουν τις αγορές της ΕΕ με τους παραγωγούς φυσικού αερίου στην Κεντρική Ασία.

Όσο περισσότερα από αυτά τα πράγματα κάνουμε –και κάνουμε καλά– τόσο πιο γρήγορα θα υποχωρήσει η κρίση. Όσο επιτρέπουμε να καθυστερεί η εφαρμογή τέτοιων μέτρων, τόσο περισσότερο θα

διατηρηθεί η κρίση –και η ευπάθεια της Ευρώπης σε παρόμοια προβλήματα στο μέλλον.

Σε τελική ανάλυση, λοιπόν, ναι, μπορούμε να βγούμε από την κρίση, αλλά δεν υπάρχει ένα μόνο μονοπάτι που θα οδηγήσει εκεί. Και ναι, μπορούμε να το κάνουμε με ή χωρίς τη συμμετοχή των Ρώσων, αλλά φυσικά η διαδικασία θα ήταν πολύ πιο εύκολη αν με κάποιο τρόπο συμμετείχαν σε αυτή».

-Πιστεύετε ότι οι τιμές της ενέργειας είναι δυνατό να επιστρέψουν ξανά στα επίπεδα του 2020; Θα πρέπει οι Ευρωπαίοι να προσαρμοστούν στο να ζουν με ακριβό ηλεκτρικό ρεύμα και καύσιμα; Τι θα σήμαινε αυτό για την ευρωπαϊκή οικονομία;

«Μεσομακροπρόθεσμα, με την προϋπόθεση ότι θα λάβουμε όλα ή τα περισσότερα από τα μέτρα που ανέφερα προηγουμένως, οι τιμές της ενέργειας σίγουρα θα επιστρέψουν μια μέρα στα επίπεδα του 2020, αλλά όχι στις αρνητικές τιμές που παρατηρήθηκαν για σύντομο χρονικό διάστημα, όταν ο COVID-19 κατακρήμνισε τη ζήτηση.

Όπως είμαι βέβαιος ότι γνωρίζετε, οι τιμές πετρελαίου και φυσικού αερίου συνδέονται όχι μόνο με τις αντίστοιχες καταστάσεις προσφοράς και ζήτησης, αλλά και μεταξύ τους. Οι συνθήκες που προκάλεσαν αρνητικές τιμές ήταν εξαιρετικά ασυνήθιστες, και ακόμη κι αν προσεγγίζαμε ξανά αυτά τα επίπεδα, από τη φύση τους δεν θα μπορούσαν να διαρκέσουν πολύ.

Ωστόσο, οι τιμές μπορούν να μειωθούν και η διαδικασία βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη.

Ήδη σήμερα, πολλές υπεύθυνες χώρες αυξάνουν την παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου για να βοηθήσουν στην ηρεμία των αγορών στην Ευρώπη και αλλού. Ωστόσο ορισμένες άλλες χώρες αρνούνται να το κάνουν, ενώ κάποιες άλλες βρίσκονται υπό κυρώσεις, που τις εμποδίζουν να φέρουν στην αγορά αρκετά εκατομμύρια βαρέλια που είναι απαραίτητα για να πέσουν οι τιμές.

Προς το παρόν, οι Ευρωπαίοι δυσκολεύονται πολύ να αντιμετωπίσουν το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας και καυσίμων, ειδικά εδώ στην Ελλάδα, όπου οι τιμές της ενέργειας είναι απίστευτα υψηλές. Η Γερμανία είναι ένα άλλο παράδειγμα.

Δεδομένης της κατάστασης, και επειδή είναι η ταχύτερη διαθέσιμη μέθοδος, ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες πρέπει να αναστείλουν ή να ανακαλέσουν τις αποφάσεις τους να κλείσουν τους πυρηνικούς σταθμούς και τους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με άνθρακα. Πρέπει να καθυστερήσουν το κλείσιμο για άλλα πέντε έως επτά χρόνια και ίσως να κατασκευάσουν επίσης ένα ή δύο νέα εργοστάσια άνθρακα, για να αντιμετωπίσουν την αυξανόμενη ζήτηση και να περιορίσουν την ανοδική πίεση στις τιμές μέχρι να προστεθούν στο δίκτυο άλλες πηγές ενέργειας.

Παρά την πιθανότητα οι τιμές να υποχωρήσουν τελικά, βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα, οι Ευρωπαίοι πρέπει οπωσδήποτε να προσαρμοστούν. Μελέτες έχουν δείξει ότι οι αυξημένες τιμές της ενέργειας θα σημαίνουν μειωμένη οικονομική ανάπτυξη, ειδικά στη Γερμανία.

Αυτό σημαίνει ότι περισσότεροι άνθρωποι θα έχουν λιγότερα μέσα για να αντεπεξέλθουν στις υψηλότερες τιμές ενέργειας και αυτό καθιστά καθήκον των ηγετών της ΕΕ και των εθνικών κυβερνήσεων να αναπτύξουν πολιτικές και μηχανισμούς για να αμβλύνουν το πλήγμα, ειδικά για τις οικογένειες με χαμηλότερο εισόδημα».

-Η ελληνική κυβέρνηση ζητά από την ΕΕ «στοχευμένη και προσωρινή παρέμβαση» στη χονδρική αγορά φυσικού αερίου για τη μείωση των τιμών. Πιστεύετε ότι μια τέτοια παρέμβαση είναι εφικτή, και αν ναι, τι αντίκτυπο θα μπορούσε να έχει;

«Είναι σίγουρα εφικτή. Υπάρχουν περιστάσεις όπου η ΕΕ θα πρέπει να βοηθήσει τα κράτη-μέλη, όπως σε περιόδους πολέμου, και η τρέχουσα κατάσταση είναι εξαιρετική, πρωτοφανής μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Με αυτήν την εξαιρετική κατάσταση πραγμάτων, η ελληνική κυβέρνηση –όπως κάθε άλλο κράτος– μπορεί και πρέπει να προτείνει βιώσιμους δρόμους προς τα

εμπρός, π.χ. ανώτατα όρια στο αυξανόμενο κόστος ηλεκτρικής ενέργειας, πετρελαίου ή/και άλλων ενεργειακών δαπανών. Με τη βοήθεια της ΕΕ, η κυβέρνηση θα πρέπει να μπορεί να επιδοτεί ορισμένους καταναλωτές χαμηλού επιπέδου, για παράδειγμα νοικοκυριά των οποίων η κατανάλωση είναι μικρότερη από 100 KWh την ημέρα».

-Έχετε γράψει ένα βιβλίο με τίτλος «Ναυτιλιακές διαφορές στην Ανατολική Μεσόγειο: Ο δρόμος προς τα εμπρός». Πιστεύετε ότι υπάρχει περιθώριο για ειρηνική συνεργασία Ελλάδας, Κύπρου και Τουρκίας στον ενεργειακό τομέα και εάν ναι, ποια θα ήταν τα μέσα για να επιτευχθεί;

«Ναι, πιστεύω ακράδαντα ότι η Ελλάδα, η Κύπρος και η Τουρκία θα μπορούσαν και θα έπρεπε να βρουν τρόπους συνεργασίας στον ενεργειακό τομέα, και υπάρχουν αρκετοί τρόποι με τους οποίους η συνεργασία θα προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα.

Το ένα είναι η εξερεύνηση και η εκμετάλλευση κοιτασμάτων πετρελαίου ή/και φυσικού αερίου κάτω από τον βυθό της Ανατολικής Μεσογείου, όπου τα μέρη θα μπορούσαν να μοιραστούν το κόστος, να μοιραστούν δεδομένα, να μειώσουν τις επικαλύψεις, να επενδύσουν το ένα στα κοιτάσματα του άλλου κ.λπ.

Το ίδιο θα μπορούσε να ισχύει και για τα υπεράκτια αιολικά πάρκα.

Ένας άλλος τρόπος είναι η κατασκευή ενός ή περισσότερων αγωγών που θα μετέφεραν αέριο από τη νοτιοανατολική Μεσόγειο στην Ευρώπη χωρίς να χρειάζεται όλη η διαδρομή να γίνεται κάτω από το νερό: ο αγωγός θα μπορούσε να φτάσει έως την τουρκική ακτή και ο υπόλοιπος να συνέχιζε από την στεριά.

Δυνητικά, οι τρεις χώρες θα μπορούσαν επίσης να συνεργαστούν για να κατασκευάσουν μια μονάδα LNG, μια τεράστια επένδυση που γίνεται πιο ελκυστική αν διαμοιραστεί το ρίσκο. Σίγουρα πάντα υπάρχει χώρος για ειρήνη και πάντα υπάρχει χώρος για διπλωματία. Ο δρόμος προς τα εμπρός είναι η Ελλάδα και η

Τουρκία να συνεχίσουν τις συζητήσεις τους με βάση τις αρχές της Σύμβασης του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS) που είναι ο Άτλαντας του Παγκόσμιου Ωκεανού. Σε αντίθεση με την Κύπρο, ούτε η Ελλάδα ούτε η Τουρκία έχουν υπογράψει την UNCLOS, αλλά οι κατευθυντήριες γραμμές και τα δεδικασμένα της ισχύουν – και μπορούν να εφαρμοστούν – από όλες τις χώρες. Η UNCLOS παρέχει μια νομική και τεχνική υποδομή με την οποία η Ελλάδα και η Τουρκία, ως κύρια μέρη, θα μπορούσαν να καθίσουν και, με αναφορά σε έρευνες που χρησιμοποιούν την τελευταία λέξη της επιστήμης και τεχνολογίας, να καταλήξουν σε μια δίκαιη και ισότιμη θαλάσσια λύση.

Τόσο ο Πρωθυπουργός Μητσοκάκης όσο και ο Πρόεδρος Ερντογάν έχουν εκφράσει την προθυμία τους να επιλύσουν αυτή τη σύγκρουση και πιστεύω ότι αυτή τη στιγμή είναι η κατάλληλη για να γίνει.

Στο βιβλίο μου, έχω επισημάνει μελέτες που δείχνουν ότι και οι δύο χώρες θα έχαναν ορισμένες θαλάσσιες περιοχές, αλλά και οι δύο χώρες θα κέρδιζαν πολύ περισσότερα: την ομορφιά ενός αποτελέσματος win-win, στο οποίο και οι δύο γείτονες θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τον πλούτο του πετρελαίου και του φυσικού αερίου της περιοχής, ενώ και οι δύο λαοί θα μπορούσαν να απολαμβάνουν ειρήνη και ευημερία.

Φυσικά, αυτού του είδους η συνεργασία εξαρτάται από τη φιλική δέσμευση, και αυτή τη στιγμή αυτό ακούγεται δύσκολο, αλλά, όπως εξηγεί το βιβλίο, υπάρχουν τρόποι να επιλυθούν ορισμένες από τις διαφορές μεταξύ των τριών χωρών, ειδικά των διαφορών που σχετίζονται με τα θαλάσσια σύνορα.

Το επόμενο βιβλίο μου, «Κλίμα και ενέργεια στη Μεσόγειο», προχωρά ακόμη περισσότερο προτείνοντας συνεργασία σε όλη την ευρωμεσογειακή περιοχή. Ένα από τα παραδείγματα που μπορούμε να δούμε είναι η Κασπία, όπου πέντε χώρες – Αζερμπαϊτζάν, Ιράν, Καζακστάν, Ρωσία και Τουρκμενιστάν – βρήκαν μια πολύ δημιουργική λύση. Βασικά, συμφώνησαν να εφαρμόσουν ένα σύνολο κανόνων για τον βυθό της θάλασσας και ένα άλλο για το νερό και τους πόρους του. Αυτή η συμφωνία δεν είναι τέλεια, και ορισμένες πτυχές πρέπει ακόμη να αποτελέσουν αντικείμενο διμερών διαπραγματεύσεων, αλλά η συμφωνία επέτρεψε σε κάθε χώρα να πάρει τουλάχιστον μερικά από αυτά που ήθελε και να συνεχίσουν με την εκμετάλλευση των αντίστοιχων μεριδίων τους».

-Η Ελλάδα φιλοδοξεί να γίνει στρατηγικός ενεργειακός κόμβος για την Ευρώπη. Είναι αυτό εφικτό και αν ναι τι οφέλη θα αποφέρει στη χώρα;

«Είναι απολύτως εφικτό. Ανάλογα με τις ποσότητες που διαθέτουν, κάθε χώρα της Ανατολικής Μεσογείου που καταλήγει να παράγει πετρέλαιο και φυσικό αέριο μπορεί να γίνει τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό ενεργειακός κόμβος. Κοιτάζοντας πίσω, πριν από 10 χρόνια, η Κύπρος είχε την ευκαιρία να γίνει ένας ωραίος περιφερειακός κόμβος αγωγών και τερματικού σταθμού LNG, και εάν η ανάπτυξη συνεχίσει να αυξάνεται, έχει ακόμα μια καλή ευκαιρία να πραγματοποιήσει αυτές τις προβλέψεις. Η Ελλάδα θα μπορούσε επίσης να γίνει σημαντικό ενεργειακό κέντρο την επόμενη δεκαετία, εάν επιβεβαιωθούν κοιτάσματα ανάλογα με αυτά που βρέθηκαν σε άλλες χώρες της Ανατολικής Μεσογείου, όπως η Αίγυπτος και το Ισραήλ. Πράγματι, πολλές εταιρείες του ιδιωτικού τομέα ενδιαφέρονται, αλλά αυτό πιθανότατα θα διαρκέσει 5-10 χρόνια αφού η εξερεύνηση επιβεβαιώσει επαρκείς ποσότητες υδρογονανθράκων. Τα οφέλη του κόμβου θα ήταν

σημαντικά: περισσότερες καλοπληρωμένες θέσεις εργασίας για τους Έλληνες πολίτες, περισσότερα κέρδη για τις ελληνικές εταιρείες, περισσότερα έσοδα για την ελληνική κυβέρνηση, περισσότερα διαθέσιμα κεφάλαια για δρόμους, σχολεία και νοσοκομεία, μεγαλύτερη επιρροή στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια σκηνή, και τα λοιπά».

How global institutions die

In the aftermath of World War II, the victors established a set of institutions that have underpinned the world order ever since. While those institutions have often been contested, they have proved to be highly resilient. But this does not mean they are invulnerable. On the contrary, their effectiveness may be gradually eroded – especially when they are used as geopolitical pawns.

Academic research offers abundant analysis of the factors that boost institutional hardiness, and those that tend to hasten institutional failure. One key message – which my own experience at the World Bank and in the European Union confirms – is that institutions thrive when there is trust. Small wonder, then, that the international order's institutional arrangements are at risk.

Former US president Donald Trump's administration threw the institutional-trust deficit into sharp relief. In just four years, Trump either defunded or disengaged from several United

Nations agencies and multilateral agreements, paralysed the World Trade Organisation, and withdrew the United States from the World Health Organisation.

The multilateral system passed the stress tests of Trump's attacks – but just barely. Moreover, Trump's departure from the White House did not bring the reprieve, let alone revival, for which some hoped. Instead, according to the 2021 Edelman Trust Barometer, global trust in institutions has continued to decline.

The Covid-19 pandemic is largely to blame. Despite some successes, multilateral institutions failed to bring about the collaboration needed to address the crisis effectively. The highly uneven distribution of vaccine doses is a case in point.

Some have already written off the post-WWII institutions, arguing that they have outlived their usefulness. For these critics, talk of reforming bodies like the UN Security Council or the International Monetary Fund merely distracts from the more important task of “figuring out what a new order should look like.” Should it, for example, rely more on ad hoc formations, like those that have proliferated in recent years? The answer to that question is plainly no. After all, those formations have so far failed to produce anything close to the kinds of multilateral cooperation the world needs.

To be sure, traditional governance frameworks have indeed fallen short. For example, as Mark Leonard of the European Council on Foreign Relations recently observed, UN Climate Change Conferences have “failed to produce a model of global governance that can tame power politics, let alone forge a sense of shared destiny among countries.” The just-concluded COP26 in Glasgow lent further support to this conclusion.

But while post-WWII international institutions are far from perfect, their collective record suggests that they remain the world's best hope for coping with the complex challenges ahead. As Harvard University's Joseph S Nye recently pointed out, established institutions entrench “valuable patterns of behaviour,” as they underpin a “regime of rules, norms,

networks, and expectations that create social roles, which entail moral obligations.”

Of course, the mere existence of institutions is not enough to deliver solutions to the world’s problems. As Nye put it, they must be used in ways that “bind others to support global public goods” that advance shared long-term interests.

That is not what the EU did last week, when the debate over the taxonomy of green investment devolved into an acerbic exchange between the bloc’s renewable heavyweights and those who view gas and nuclear as integral to any green transition. This debate will surely dent the EU’s painstakingly built reputation as a global standard-bearer on sustainability.

If such division exists within the EU, it is difficult to imagine how consensus can be reached within global organisations, especially at a time of intensifying great-power competition. In fact, nowadays, international institutions are becoming a theatre – and often collateral damage – of geopolitical confrontation.

In recent years, China has taken steps to expand its influence within multilateral institutions. It now heads four of the 15 UN agencies – a gain that has helped to protect it from international scrutiny.

China is also at the centre of the recent data-rigging scandal at the World Bank. An independent investigation carried out by the US law firm WilmerHale found irregularities in the data used to determine China’s ranking in the 2018 and 2020 editions of the Doing Business index.

IMF Managing Director Kristalina Georgieva, who was serving as the World Bank’s Chief Executive Officer in 2018, was accused of playing a central role in the effort to boost China’s ranking. Within weeks, Doing Business was discontinued, and Georgieva’s IMF job was on the line.

Ultimately, the IMF board stood behind Georgieva. Furthermore, the WilmerHale investigation has faced heavy criticism for its lack of hard evidence and clear display of bias. Joseph E Stiglitz has aptly likened the entire episode to a “coup attempt,” aimed at neutralising Georgieva’s efforts to advance

bold reforms. Georgieva has also been justly praised for her leadership during the pandemic, including the IMF's unprecedented use of special drawing rights.

Nonetheless, the Doing Business scandal could do lasting damage to an already beleaguered international system. Beyond eroding trust in the World Bank and the IMF, the debacle has highlighted how bilateral tensions can shape – and distort – the activities of multilateral institutions.

While the Covid-19 pandemic has highlighted international institutions' shortcomings, it has also made plain, yet again, that the biggest challenges today are global in nature. In this context, defending multilateral institutions is hardly a display of "nostalgia." Rather, it is an act of realism. Few would benefit from the unravelling of the existing order. The question is whether public trust can be restored before it is too late. – Project Syndicate